

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Yttrande
2022-09-15

Dnr
RAÄ-2022-1296
Klassificering
1.1.4

Nils Åberg
Juridikenheten

Finansdepartementet
Fi2021/03790

Remiss av Boverkets rapport Översyn av ombyggnad i PBL, Förslag till en förtydligad reglering

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet avstyrker Boverkets förslag att ändra begreppet ombyggnad. Riksantikvarieämbetet avstyrker även förslaget om förtydligande av följdkrav. Riksantikvarieämbetet förordar istället att möjligheten till att ställa följdkrav tas bort. Om Finansdepartementet ändå vill gå vidare med förslaget om precisering av följdkrav förordar Riksantikvarieämbetet att det görs en analys av vad ställda följdkrav kan innebära för bebyggelse av kulturhistoriskt värde inom områden som omfattas av 8 kap. 13 § plan- och bygglagen (2010:900).

Förslaget om ändring av begreppet ombyggnad och precisering av följdkrav

Boverkets slutsatser om behovet av att byta ut begreppet ombyggnad i lagstiftningen har inte konstaterats med någon större precision eller säkerhet. I rapporten nämns att regelverket inte tillämpas i någon större utsträckning. Underlaget saknar en beskrivning av direkta tillämpningsproblem. Ett mycket begränsat antal intervjuer ligger till grund för förslaget.

Riksantikvarieämbetet avstyrker därför Boverkets förslag att ändra begreppet ombyggnad.

Riksantikvarieämbetet delar, trots ovan nämnda brister i underlaget, bedömningen att möjligheten att ställa följdkrav skapar oklarheter och att det i nuvarande regelverk finns en rättsosäkerhet för sökanden. I Boverkets rapport saknas emellertid en utredning av konsekvenserna om regelverket förändras i denna del. Riksantikvarieämbetet avstyrker därför förslaget till precisering av följdkraven, men förordar samtidigt att möjligheten till följdkrav helt och hållet upphävs. Detta eftersom följdkraven kan skada kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Antagandet om risken för skador bygger på att det inte är sökanden som efterfrågat dessa ändringar eller planerat för dem utan att dessa ändringar ställs i ett senare skede i bygglovsprocessen där de kulturhistoriska värdena riskerar att inte beaktas. Följdkraven kan även gälla andra delar av byggnaden vars kulturhistoriska värden kanske inte är utredda från början. Det skulle kunna leda till att ändringar av byggnader sker utan den utredning som en

Nils Åberg
Juridikenheten

Yttrande
2022-09-15

Dnr
RAÄ-2022-1296
Klassificering
1.1.4

bygglovsansökan innebär, vilket i sin tur skulle kunna leda till negativa konsekvenser för byggnadens samlade kulturhistoriska värde.

Beslut om detta yttrande har fattats av riksantikvarien Joakim Malmström efter föredragning av verksjuristen Nils Åberg. Även överantikvarien Susanne Thedéen och chefsjuristen Maria Westergren har varit med om den slutliga handläggningen.

Detta yttrande har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:
Kulturdepartementet